

DRAMATURGIE DIVADLA ARCHA 2020–2023

Společenská východiska

Činnost Divadla Archa v letech 2020 až 2023 bude určována společenskými potřebami obyvatel Prahy a celé České republiky v tomto období.

1) Odborné prognózy, které se zabývají společenskou a ekonomickou situací ve třetí dekádě 21. století, se shodují, že vývoj bude směřovat ke stavu, který je označován jako “společnost 4.0”. Společnost po čtvrté průmyslové revoluci (po robotizaci a digitalizaci průmyslu) bude závislá na rozvoji klíčových lidských vlastností, jako je empatie, sociální inteligence či schopnost promptně a kreativně reagovat na změnu situace. Pro úspěšný život v nových podmínkách je důležité interkulturní pochopení a schopnost lidí vnímat a chápat věci v kontextu.

2) Lze předpokládat, že rozdělování společnosti v příštím období bude pokračovat a mít mnoho podob. Na jedné straně digitální komunikace povede k fyzickému individualismu, kdy lidé stále více budou zaměňovat fyzický kontakt za technologicky zprostředkovanou virtuální realitu.

3) Oproti tomu budou stále více vznikat komunity, které nebudou ochotny podlehnout digitálnímu odcizení a budou si uvědomovat nutnost reálné komunikace v reálném prostoru s reálnými lidmi. Tradiční divadlo se čtvrtou Stanislavského stěnou, která příliš připomíná displej počítače, ovšem nebude jejich potřeby uspokojovat. Divadelní projekty budou muset více klást důraz na bezprostřední fyzickou komunikaci a participativní modely komunikace.

4) Krize způsobená nedůvěrou ve stávající demokratický systém bude pokračovat. V České republice se podle politologů prohloubí diskuse o setrvání v Evropské unii. Stejně jako v jiných evropských zemích i u nás bude stále aktuální názorové rozdělení obyvatel žijících ve velkých centrech a obyvatel žijících mimo ně. Bude nutné se vyrovnávat s různými podobami extrémismu.

5) Belgický filosof Eric Koriijn, který se zabývá sociální a kulturní geografii, zdůrazňuje nutnost aktivní role umělců ve vytváření nové kolektivní vize, založené na rekonstrukci, nikoli na postmodernistické dekonstrukci.

6) Přední světoví ekonomové (například Paolo Gallo ze Světového ekonomického fóra v Ženevě) již dnes vidí nutnost přeformátovat svůj pohled na umění. Od instrumentálního (například jako katalyzátoru růstu HDP) k inherentnímu vnímání umění jako aktivity, která je součástí všech složek rozvoje společnosti.

7) Robert Palmer charakterizuje kulturu pro 21. století takto: Je kladen větší důraz

na integraci, eko-vědomí, spoluvytváření s občany a menší důraz na instituce. Nečekaně vznikající kulturní vzorce a nové formy tvorby nás stále více ovlivňují. Narůstá dominance inteligentních technologií, interaktivních zařízení a síla otevřených datových platform. Lidé vytvářejí svou vlastní kulturu. Pro kulturní aktivity je typický přechod od pasivních spotřebitelů k uživatelem vytvořenému obsahu. Kultura má silné vazby na zdraví, spokojenost, vzdělávání, identitu a sebevyjádření.

8) V nejbližších letech vyrostě v nejbližším sousedství Divadla Archa rozsáhlé administrativně-obchodní centrum. Tím se ještě více posílí trend, který ohrožuje centra vyspělých metropolí. Život v centru Prahy bude ještě více ovlivněn sociálně-kulturními změnami, jako je gentrifikace a konzumní turistika, které mají za následek úbytek stálých obyvatel. Uchování kvality života a autentické kultury ve městě je součástí cílů, které si vytýčily dokumenty Strategický plán a Koncepce kulturní politiky hl. m. Prahy.

Program Divadla Archa se bude v letech 2020–2023 těmto výzvám aktivně věnovat.

TÉMATICKÉ OKRUHY PROGRAMU DIVADLA ARCHA V OBDOBÍ 2020–2023

Divadlo Archa bude uvádět vlastní inscenace, individuální jednorázové projekty, představení vzniklá v koprodukcí a představení pozvaná k hostování. Bude se zaměřovat na multidisciplinární projekty, které budou propojovat nejen jednotlivé umělecké žánry, ale také umění a sociální aktivity. Divadlo Archa se bude zabývat celou šíří scénických umění, kterou tvoří divadlo, tanec, hudba a multimedialní projekty. Vedle vlastních představení, která vzniknou v produkci či v koprodukcí divadla, bude uvádět představení zahraničních a domácích souborů. Divadlo Archa se bude nadále aktivně zapojovat do mezinárodních koprodukcí, ať v rámci Evropské unie, nebo s partnery mimo EU.

Divadlo Archa bude klást důraz na vzdělávací aktivity spojené s uměním, na vytváření speciálních participačních projektů a na umělecké projekty se sociálním přesahem.

Při tvorbě dramaturgického plánu vychází z aktuálních trendů v evropském performativním umění, které soustavně sleduje nejen díky zapojení do evropských sítí, ale také díky intenzivní spolupráci s domácími a zahraničními partnery.

Programová skladba a tvůrčí činnost Divadla Archa vychází ze stanovených **tematických okruhů** a bude strukturována rámcovou **modulární dramaturgií**.

Tematický okruh „Rozdělená společnost“

Téma rozdělené společnosti rezonuje veřejnou diskusí posledních let. Často se hovoří o absenci racionálních argumentů a převaze emocí, které mají zásadní vliv na rozhodování nejen ve volbách. Emoce jsou ale také nástrojem umění a Divadlo Archa bude prostřednictvím

uměleckých projektů zkoumat způsob, jak emoce fungují v politice a ve veřejném životě, a skrze výjimečná umělecká díla otevírat debatu o tomto fenoménu.

Umělci budou v Divadle Archa pracovat s tématy, jako je extremismus a nový nacionalismus. Budou se ptát po vztahu velkých center (například Prahy) a venkova. Otázka pragocentrismu dopadá především na obyvatele Prahy a případné interaktivní divadelní představení vytvoří prostor pro vzájemné poznání a bourání předsudků.

Dalším tématem jsou budoucí formy rozhodování o věcech veřejných. Je demokracie opravdu přežitý koncept? V Arše budeme dávat prostor pro objevování a laboratorní testování možností nových přístupů k demokratickému rozhodování.

Praha jako jedna z metropolí zemí Visegradské čtyřky hraje zásadní roli pro vnímání Středoevropanů u našich evropských sousedů. Je pro nás výzvou přispět uměleckou tvorbou a prezentací partnerských projektů k lepšímu pochopení vzájemných vztahů a hodnot jednotlivých národních států. Společnost nebude rozdělována jenom geograficky či politicky, ale stále více i ekonomicky a generačně.

Umělci se také zaměří na téma identity, její reflexe v uměleckých dílech a na téma individualizace společnosti.

Základní otázkou pro Divadlo Archa bude, jaká setkání může iniciovat, aby přispělo ke sjednocování společnosti.

Tematický okruh „Společnost 4.0“

Téma je zaměřeno na umělecké projekty, které používají digitální technologie k rozvoji scénických umění a umožňují divákům různým způsobem se zapojit do děje.

Je určen divákům, pro které je digitální kultura součástí životního stylu. Úkolem tohoto tematického okruhu je reflektovat fenomén tzv. digitálních nomádů - lidí, kteří díky novým technologiím pracují kdekoli na světě, kde se lze připojit on-line.

Velkým tématem je též vztah technologií, osobní svobody, ochrany soukromí, veřejné a sdílené identity a autenticity.

Divadlo nechápe použití digitálních technologií v divadelním umění jen jako užití nového nástroje ve staré disciplíně. Chceme klást důraz na proměnu tradičních předpokladů divadelní tvorby, proboření hranic mezi scénickými disciplínami a mezi vědeckým přístupem a tvůrčí praxí. V Evropě využívají nové technologie ke své tvorbě například Rimini Protokoll (D), Circa69 (GB), CREW (B), VR4two – Rosa Frabsnap and Sander Veenhof (NL) a další.

V posledních letech se vývoj technologií, jako je virtuální realita (VR) a rozšířená realita (AR), urychluje neuvěřitelným tempem a umožňuje nové zkušenosti.

Projekty vztahující se k tématu digitalizace si kladou za cíl propojovat divadelní postupy s fenomény, jako je Internet věcí, Transmedia Storytelling, Mixed Reality, Serious Gaming (Takomat games) a další.

S tématem digitalizace společnosti úzce souvisí vztah ke vědě a vzdělávání. Diverzifikovaný přístup umělců tvořících v Divadle Archa umožňuje navazovat nové aliance a hledat nové možnosti vyjádření pro scénická umění.

Tematický okruh „Kořeny budoucnosti“

Divadlo Archa tradičně představuje projekty, které vynikají objevným přístupem k tradičním uměleckým projevům. Patří mezi ně například loutkářské legendy Věra a František Říčařovi, ale také přesahové performance Františka Skály. Archa bude pokračovat v uvádění takovýchto projektů, ale bude také vyzývat umělce k hledání nových přístupů k této poetice a estetice.

Mladí tvůrci se v rámci tohoto tématu budou moci umělecky setkat se staršími generacemi, inspirovat se jimi a hledat nové cesty k vyjádření neopakovatelné poetiky druhé poloviny 20. století.

Tento tematický okruh doplňuje a vyvažuje předchozí témata. Zde se vracíme k tradičním přístupům či řemeslu, které nahrazují či doplňují binární kódy. Zajištěna tak bude vyváženost témat, pestrost a kontinuita.

MODULÁRNÍ DRAMATURGIE DIVADLA ARCHA

Modulární dramaturgie je novým nástrojem pro naplňování témat a zároveň pro jejich lepší řízení a evaluaci. Plán Divadla Archa obsahuje sedm dramaturgických modulů.

Moduly jsou důležité pro zachování pružnosti a dynamičnosti divadla a usnadní také srozumitelnější komunikaci a vícezdrojové financování jednotlivých projektů.

Sedm dramaturgických modulů:

Archa.Fresh	rezidence nových umělců
Archa.Create	nové a stávající projekty uznávaných umělců
Archa.Connect	hostování a mezinárodní spolupráce
Archa.Music	koncerty, hudební pořady
Archa.Forum	debaty, přednášky, udílení cen
Archa.Fest	festivally a přehlídky
Archa.Lab	vzdělávání

Jednotlivé moduly budou vzájemně provázány tak, aby vytvářely jednotnou image Divadla Archa.